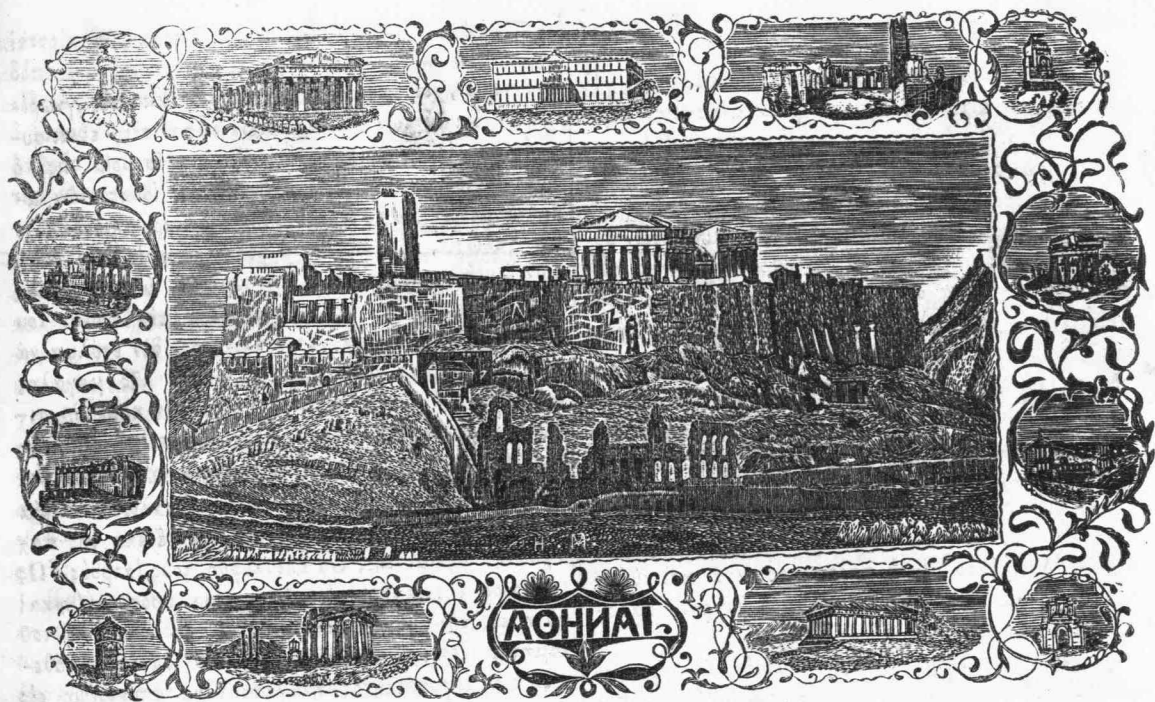

Η ΕΥΤΕΡΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 76.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1850.

Η ΟΥΛΛΕΡΙΑ. ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΟΝ.

Πολλοί υποκρίνονται ότι δὲν πιστεύουσι τὰ φαντάσματα, λησμονοῦντες ὅτι οἱ ὕπατοι τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων, καὶ οἱ ἐπ' ἀληθεία καὶ φιλοσοφία διασημότεροι τῶν ἱστορικῶν μαρτυροῦσιν ἡμῖν τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει πῶς ὁ Βρούτος εἶδεν, ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, ὀλίγον πρὸ τῆς εἰς Φιλίππους μάχης, ἀποτρόπαιόν τι ὄραμα. «Ὡς οὖν» ἐμελλεν ἐξ Ἀσίας διαβιβαίνειν τὸ στρατεύμα, καὶ «μὲν ἦν βαθυτάτη, πῶς δ' εἶχεν οὐ πᾶν λαμπρὸν» ἡ σκηνή· πᾶν δὲ τὸ στρατόπεδον σιωπῇ κατεῖχεν. «Ὁ δὲ συλλογιζόμενός τι καὶ σκοπῶν πρὸς ἑαυτὸν, ἔδοξεν αἰσθῆσθαι τινος εἰπόντος. Ἀποβλέψας δὲ πρὸς τὴν εἰσοδὸν, ὄρᾳ δεινὴν καὶ ἀλλόκοτον ὄψιν ἐκφύλου σώματος καὶ φοβεροῦ, σιωπῇ παρεστῶτος αὐτῷ. Τολμήσας δ' ἐρέσθαι· «Γίς ποί' ὦν, εἶπεν ἄνθρωπων ἢ θεῶν, ἢ τί βουλόμενος ἦκεις ὡς ἡμᾶς;» ὑποθέγγεται δὴ αὐτῷ τὸ φᾶσμα· «ὁ σὸς ὦ Βρούτε, δαίμων κακὸς, ὅψει δέ με περὶ Φιλίπ-

πους» καὶ ὁ Βρούτος οὐ διατραχθεὶς «ὄψομαι» εἶπεν, (1). • Παραχρῆρα δὲ τὸ φάντασμα ἠρανίσθη. Βραδύτερον δὲ, κατὰ τὴν περὶ Φιλίππους μάχην, τὴν πρὸ τῆς μάχης νύκτα ἐνερανίσθη αὐτῷ τὸ αὐτὸ φάντασμα ἄφωνον καὶ ἤμερον, ἀναγγεῖλαι τῷ Βρούτῳ τὴν ἔλευσιν τῶν ἐσχάτων αὐτοῦ στιγμῶν, κτλ. Πλίνιος δὲ ὁ νεώτερος, ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ βεβαιῶν, μετὰ πεποιθήσει, τὴν ἱστορίαν τοῦ φιλοσόφου Ἀθηνόδωρου, δι' ἀγοράσας ἐν Ἀθήναις ἐρειπωμένην τινα καὶ ὑπὸ πάντων ἐγκαταλελειμένην οἰκίαν, ἕνεκα φαντάσματός τινος ἐπιφοιτοῦντος αὐτὴν νύκτωρ, περιμένοντας αὐτὸ καρτερικῶς, εἶδεν ἐρχόμενον μετ' ἀλύττων συρομένων καὶ κροτουσῶν, καὶ σημαίνον εἰς τὸν φιλόσοφον νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ. Ὁ Ἀθηνόδωρος, ἐργαζόμενος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἐποίησεν ὁμοίως αὐτῷ σημεῖον νὰ περιμενῇ. Τοῦ δὲ φαντάσματος, αὐξάνοντος ἐπὶ μᾶλλον τὴν τῶν ἀλύττων κλαγγήν, ὁ φιλόσοφος λαβόμενος τοῦ λόγου αὐτοῦ, καὶ ἐγερθεὶς, ἠκολούθησε τὸ φάντασμα, ὁδηγήσαν αὐτὸν μέχρι τῆς αὐλῆς, ἐνθα ἐξακρινάτως ἠρανίσθη. Ὁ Ἀθηνόδωρος ἐσημείωσε καλῶς τὸ μέρος τοῦτο· τὴν δ' ἐπιούσαν, ὡ-

(1) Πλούταρχ. ἐν βίῳ Βρούτ. § XXXVI.

δήγησεν ἐκεῖ τοὺς ἄρχοντας ἀνασκάψοντας τὴν γῆν καὶ εὐρόντας, ὅτι αὐτὰ ἀνθρώπινα εἶναι ἐν ἀλύστοις περιπελεγμένα. Τὰ ὅσα τὰ αὐτὰ συναθροισθέντα ἐτάφησαν μετὰ τιμῶν δημοσίων· ἐκτοτε δὲ ἡ οἰκία ἐπανήλθεν ἐπὶ τὴν προτέραν αὐτῆς ἡσυχίαν (1).

Ὁ δὲ προσφάτως βουλόμενος παραδειγμάτων δύναιτο νὰ συμβουλευθῇ τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ περιωνύμου Ἀγρίππα δ' Ὀδριγνέ, κάππου τῆς κυρίας δὲ Μαιντινῶν, τῆς ἐπὶ τῷ πρὸς τὸν καλθινισμόν ζήλῳ αὐτῆς διαδοχῶς γενωμένης, διὰ τε τὴν μεγίστην αὐτῆς εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἀκαμπτον χρηστότητα.

Ἄρτι ἀπολέσασα τὴν μητέρα αὐτῆς, α' Ἡμην, ὡς λέγει, ἄγρυπτος ἐν τῇ κλινῇ μου, ὅτε ἀκούω τὰ θῆματα τινὸς εἰσερχομένου εἰς τὸν θάλαμόν μου, καὶ ἅμα διέκρινα πρὸς τὴν παστίδα λευχεύοντα γυναικα, ἥς ἡ ἐσθῆς ἐκυμαίνεται ἐπὶ τῶν παραπετασμάτων. Ἀνεψώσασα δὲ τὰ παραπετάσματα καὶ κύψασα πρὸς με, ἡσπασθῇ μὲ ἀσπασμόν ψυχρόν, καὶ ἀμέσως ἠρανίσθη (2). ὡ

Θέλει λοιπὸν τολμήσει τις ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Πλινίου, τοῦ δ' Ὀδριγνέ βεβαιουμένων; ἢ θέλει εἰπεῖ, ἵνα μὴ πιστεύσῃ αὐτοῖς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶχον τὸ πνεῦμα πολὺ τοῦ ἡμετέρου ἀσθενέστερον;

Ἴνα μὴ ματαιολογῶ δέ, διηγῆσομαι ὑμῖν γεγονόσ τι, ὅπερ ἤκουσα ὑπὸ τοῦ παθόντος, κατὰ περιεργον περὶστατον, ζῶντος ἔτι καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Φλωρεντίαν γνωστοῦ.

Εὐρισκόμην ἐν τινὶ μικρᾷ τῆς Αἰαγγελόκης πόλει, ἔνθα ἐγενήθη, ὅτε τῶν φίλων τινὲς μὲ προσεκάλεσαν ἵνα διέλθω τὰς τῶν Χριστουγένων ἑορτὰς ἐν τινὶ ἀρχαίῳ πύργῳ, ἐπὶ βράχων αἰωρουμένῳ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρέων τῶν Γεθεννῶν. Ἡ οἰκοδόσποινα συνήθροισεν ἐν αὐτῷ νέους ἀξιωματικοὺς καὶ γείτονας ἀξιεράτους. Ἡ συναναστροφή ἡμῶν ἦν πλήρης ἀγαθότητος καὶ εἰλικρινείας, καὶ πάντες ἠγάλλοντο ἐπὶ τῇ γενικῇ συναθροίσει ταύτῃ. Οὐδεὶς δὲ ἐθέρους τὴν ἐπίδειξιν ἑαυτοῦ, τὰς διενέξεις ἢ τὰ πρωτεῖα· ἀλλ' ἕκαστος ἠὲ χαριστεῖτο ὑπὸ πάντων, καὶ πάντες ὡρεκαστοῦ. Ἀφοῦ δὲ διεβαίνωμεν ἐν γέλωτι καὶ εὐθυμίαις τὴν ἡμέραν ἅπασαν, τὴν ἐσπέραν, περικαθήμενοι λαμπαδιζούσης τινὸς πυρᾶς, διηγούμεθα ἱστορίας, ἐψάλλομεν ἄσματα, καὶ ἡ ἐσπέρα παρήρχετο εὐφροσύνως. Αἱ νέαι ἡμῶν Αἰαγγελιδινναί, αἱ ἀείποτε σχεδὸν φαντασίας εὐμοιροῦσαι, τὰ μέγιστα ἠδύνοντο εἰς τὰς τῶν φαντασμάτων ἱστορίας. Ἐκαστος δὲ ἡμῶν διηγείτο τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἡ ὥρα, ὁ τόπος, ἡ στιγμή συνετίεινον εἰς τὸ ὑπὸ τῶν τρομερῶν τούτων διηγῆσεων ἀποτέλεσμα. Αἱ νύκτες ἦσαν μακραί, βαθύταται, αἱ δὲ πεδιάδες ἄπασαι χιονοσκεπείς. Αἱ γλαυκῆς, ἀρχαῖοι κάτοικοι τοῦ πύργου, ἔθθα ὡκωδομήθη ἢ αἰθουσα, συνέκραζον ἐπὶ τῶν ἀρχαίων προμαχόνων διὰ φωνῶν βραδείων καὶ μονοτόνων. Προσθέσατε εἰς ταῦτα πάντα ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν νηστείαν τῶν Χρι-

στογενῶν, εἰς καιρὸν δηλ. καθ' ὃν ἅπαντες γνωρίζουσιν ὅτι αἱ τῶν φαντασμάτων ἐμφανίσεις εἶναι συγχρότεραι. Οὕτω λοιπὸν, ἅμα ἤρχετο ἱστορία τις, ὁ κύκλος τοῦ ἀκρατηρίου καὶ ἕκαστος ἰδίως τῶν ἀκραζομένων συνεστήκει. Τινὲς ὑπεκρίνοντο κάποτε ὅτι γελῶσιν, ἀλλ' ἀληθῶς ὁ φόβος κατεῖχε τὴν ἐκυτῶν ψυχὴν· αἶφρη; δὲ ὁ διηγούμενος, ὑπ' αἰφνιδίου καταλαμβανόμενος φόβου, ἠσθάνετο τὴν φωνὴν τοῦ ἀλλοιουμένην, ἐσιώπα, καὶ, ἀκίνητος, δὲν ἐτόλμα νὰ στρέψῃ τὸ δόγμα οὐδὲ πρὸς τὸ βάθος τῆς μεγάλης αἰδοῦσης, ἐνθα ἐνόμιζεν, ὅτι ἤκουε τὴν κλαγγὴν σιδηρῶν καὶ ἀλύτσεων, οὐδὲ πρὸς τὴν ἐστίαν δι' ἧς ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπε κατερχόμενον μυστηριώδες τι ὄν.

Μεθ' ἡμῶν εὐρίσκετο νέα τις Ἰταλὶς Οὐαλερία Ὀρσίνη, μεταβάτα εἰς Μοντεπαλιέ ἕνεκα τῆς πασχούτης υγείας τῆς, ἵνα ἐπισκεφθῇ τοὺς ἰατροὺς. Ὡς οἰκεία δὲ τῆς δεσποινῆς τοῦ φρουρίου, προσεκλήθη καὶ αὕτη εἰς τὴν ἐξοχὴν, διαρκούσης τῆς ἀπουσίας τοῦ κόμητος Ὀρσίνη, συζύγου τῆς, τὸν ὁποῖον ὑπόθεσις τις ἀπροσδόκητος ἠνάγκασε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Φλωρεντίαν. Ἡ νέα αὕτη Ἰταλὶς ἦν τὰ μέγιστα χαριτόβρυτος, ἔχουσα, παρὰ τὴν μεγίστην αὐτῆς εὐφυΐαν, γλυκύτητα καὶ ἠπιότητά τινα διὰ παντός ἀμετάβλητον. Ἡ συνομιλία αὐτῆς ἦν ζωηρὰ καὶ ἐν μέρει εἰρωνική, εἰ καὶ ἡ μορφή αὐτῆς ἐξέφεραζε τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς τῆς. Οἱ μεγάλοι αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἠδυπαθείας ἀπέπνεον, τὸ βλέμμα ἐνέπνεε τὴν ἀγάπην, ἡ δὲ καλλονὴ καὶ ἡ τερψίθυμος αὐτῆς χάρις ἐφαίνοντο εἶναι μᾶλλον πολλαπλασιαζόμεναι ἐκ τῆς ἀνεξίτηλου ὠχρότητος, τῆς ἀείποτε τὸ πρόσωπον αὐτῆς καλυπτούσης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς οὐχ' ἦτον ἦσαν ὠχρά, παρίστα, ὅταν μὲν ὠμίλει, ἀγαλμα εἰς ἀλαβίστρου ἐμψυχον· σιωπῶσα δὲ, οὐχ' ἦτον ἐστυρεν εἰς ἑαυτὴν τὰ βλέμματα πάντων, νομίζόντων ὅτι βλέπουσιν ἐν αὐτῇ τὸν Πυγμαλῖωνα.

Ἐξ ὧν δὲ τὸν κυριῶν κατὰ τῆς Οὐαλερίας εἰδείκνυε τὴν μεγίστην θρασύτητα παρὰ τὰς ἀπαίσεις καὶ τρομερὰς ἡμῶν διηγῆσεις· διότι οὐδ' ἐσυγκινεῖτο, οὐδ' ἐταράσσετο αὕτη, ἀλλ' ἤκουε μόνον, μειδιῶσα μειδιάμα μελαγχολικόν, καὶ μὴ ἀμφιβάλλουσα ποτὶς περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων, ἐφαίνετο μόνον ὡς εὐρίσκουσα αὐτὰ ὑπὲρ τὸ δέον ἀπλᾶ. Ἡ ἱστορία τοῦ συμβούλου τῆς Τουλούζης, εἰς ὃν, ἄνθρωπός τις δολοφονηθεὶς καὶ ταφεὶς πρὸ εἰς μηνῶν, ἀπεφάνη ἐσπέραν τινὰ, ἵνα ἀνακαλύψῃ αὐτῷ τοὺς φονεῖς του· ἡ ἱστορία τοῦ δυστήνου ἐκείνου τοῦ Λυῶν συζύγου, φονεύσαντος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὑπὸ παραφορᾶς ζηλίας, καὶ βλέποντος αὐτὴν ἐπανερχομένην ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἀπάσας τὰς νύκτας, περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, φέρουσαν εὐμερίδας (pantouffles) πρασίνας, καὶ κοιμωμένην παρ' αὐτῷ· καὶ πληθὺς ὁμοίων ἀνεκδότων, αὐθεντικωτάτων ἢ ἀληθεῖς, ἀλλ' ἐν τούτοις ὀλίγον ἀλλοκοτῶν, ἐφαίνοντο αὐτῇ ὡσεὶ συμβάντα κοινώτατα. Ὅθεν τῆς περιεργείας κεντηθείτης, πρεστέψαμεν αὐτῇ ἡμέραν τινὰ τὴν ἐκπληξὴν ἡμῶν, ὁρόντων αὐτὴν οὐδέποτε ἐκπληττομένην. Ἰδοὺ δὲ τί ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα.

Φίλοι μου, δικαίως ἡ μικροτέρα περὶ φαντασμάτων

(1) Πλινίου ἐπιστολαί, τόμος β'. ἐπιστ. ζ'.

(2) Ἀπομνημονεύματα Θεοδώρου Ἀγρίππα δ' Ὀδριγνέ, σελ. 8.

ἱστορία σῶς καταπλήττει, διότι οἱ πλείστοι ὑμῶν οὐδέποτε βεβαίως εἶδον αὐτά...—Ἡμεῖς δέ, κυρία μου εἶδετε; διέκοψα αὐτὴν αἰφνιδίως. Καὶ εἰρωνικῶς μειδιάσασα, — Οὐ μόνον εἶδον μοι ἀπεκρίθη, ἀλλὰ καὶ ὑπῆρξα φάντασμα, καὶ εἰμί ἐτι. Καὶ τὸ φάντασμα τῆς Οὐαλερίας ὁμιλεῖ νῦν πρὸς ὑμᾶς.

Ταῦτα ἀκούσασα ἡ ὁμήγουρις ἀπεμακρύνθη αὐτῆς φωνὴν ἄρεστα τρόμου· ἕκαστος δὲ ἔφρουγε ταχέως καὶ συνεθλιβόμεθα περὶ τὴν θύραν, ὅτε ἡ Οὐαλερία ἀνακαλέσασα ἡμᾶς μετὰ τῆς ἡδείας καὶ ἐμπαθοῦς ἐκείνης φωνῆς, τῆς μαλ' εἰς ἀποπνεούσης, μᾶς διέταξεν νὰ ἀνακαθίσωμεν· ἐνῶ δὲ ἅπαντες συγχρατούμενοι τῶν χειρῶν ἰθεωροῦμεν αὐτὴν μετὰ τρόμου, καὶ σχεδὸν κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνεκαλύπτομεν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς νέον τι σημεῖον, τεκμήριόν τι, μέχρι τοῦδε σχεδὸν ἀφανές, καὶ τῶν τοῦ ἄλλου κόσμου μετέχον, ἡ Οὐαλερία ἐπανελάθεν οὕτω τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

Καί' οὐδὲν ἔσφαλον ἐγὼ, ὦ φίλοι μου, ἀποθανοῦσα πρὸ δέκα ἐτῶν. Οἱ πάντες ὑπόκεινται μὲν εἰς τὸν θάνατον, τὸ δὲ περιέργον ἐν ἐμοὶ εἶναι ὅτι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἰμί πολὺ εὐτυχεστέρα· διότι ἀπῆλθον εὐδαιμονίαν, πάντῃ ἄγνωστόν μοι μέχρι τοῦδε, καί, χάρις τῷ θεῷ διαρκοῦσαν ἐτι. Ἀλλ' εἶναι ἀληθές ὅτι αἱ θλίψεις, ἃς ὑπέστην ἐν τῷ βίῳ μου, ἐπλήρωσαν ἀρκούντως εὐδαιμονίαν ἣς ἀπολαύω ἀπὸ τοῦ θανάτου μου. Ἀναγκαῖον δὲ εἶναι νὰ σῶς εἴπω πᾶν ὅτι μοι συνεθεῖ μέχρι τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης στιγμῆς δι' οὗ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι μόνος ὁ θάνατός μου ἠδύνατο νὰ μοι ἀσφαλῆται βίον εὐδαιμονία ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐγεννήθην ἐν Φλωρεντίᾳ ὑπὸ γονέων εὐγενῶν καὶ πλουσίων. Οἱ γονεῖς μου, ὡς μόνον τέκνον ἔχοντες ἐμὲ, μὲ ἀνέθρεψαν μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ αὐστηρότητος. Ἡ δὲ καλὴ καὶ ἀγαθὴ μήτηρ ἀποζημιούσα, μὲ παρηγόρει διὰ τῆς ἀγάπης τῆς ἡ τῶν φιλοφρονήσεών της, διὰ τὰς θλίψεις ἃς πολλάκις ἡ αὐστηρότης μοι ἐπροξένει τοῦ πατρός. Ὁ γέρον οὗτος, σεβάσμιος ὑπὸ πολλὰς φάσεις, ἐναθρόνετο ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ αὐτοῦ καταγωγῇ, ἐπὶ ταῖς τιμαῖς ἃς ὁ αὐτοκράτωρ περιεποίησεν αὐτῷ ἐνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν του, καὶ ἐθλίβετο σχεδὸν καθ' ἑκάστην ὅτι δὲν εἶχεν υἱὸν κληρονομήσοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ· διὸ καὶ περιήλθεν εἰς μελαγχολίαν πολλήν. Ἡ πτωχὴ μου μήτηρ ὑπέφερε τὴν κατῆφειαν αὐτοῦ μεθ' ὑπομονῆς καὶ καλοκάγαθίας ἀροπλιζώσης καποτε τὸν πατέρα μου.

Ὁ μεγαλοπρεπὴς οἶκος ὃν κατοκοῦμεν ἐν Φλωρεντίᾳ πορέκετο τῆς οἰκίας γηραιῷ εὐγενεοῦς ὀλίγον μὲν πλουσίου, ἀλλ' ἐντίμου, τοῦ μαρκεσίου Ὀρσίνη, ὅστις χρεύσας πρὸ πολλοῦ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Ὀκταβίου, μόνου αὐτοῦ υἱοῦ, ὁμιλίου σχεδὸν ἐμοῦ. Ὁ πατὴρ μου καὶ ὁ γέρον Ὀρσίνης ὑπερήρητάν ποτε ὁμοῦ· διὸ καὶ ἐτίμων ἀλλήλους, βλεπόμενοι συνεχῶς· ὁ δὲ νέος Ὀκταβίος συνήθειεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας νὰ ἔρχεται οἰκειῶς εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἔνθα ἡ μήτηρ μου τὸν ἐπλήρου περιποίησεν.

Ἡ καρδίᾳ μου, δωδεκαετοῦς μόλις, ἐνεπλήσθη τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Ὀκταβίον, τοσοῦτον γλυ-

κὺν, ὥρατον καὶ ἀξίεραστον ὄντο, ὥστε ἡγάπων αὐτὸν ὑπὲρ ἀδελφόν, μεταδίδουσα αὐτῷ τὴν χαρὰν καὶ τὰς τῆς ψυχῆς μου θλίψεις καὶ καταστάτα ἀξία ἀπαντῶν αὐτοῦ τῶν μυστικῶν. Ὡς ἐνόησαντες δὲ τὰς ἐκ τῆς ἀμοιβῆς ταύτης κλίσεως προξενηθησομένας ἡμῖν θλίψεις, ἐκρύπτομεν αὐτὴν ἀπὸ πᾶν ὄμμα. Ἐφαινόμεθα ἀδιαφοροῦντες ἐνώπιον τῶν γονέων μου, καὶ ὑπὸ μόνον τῶν ἀθρυμμάτων μας ἐνασχολούμενοι· ἐνίοτε δὲ καὶ διεφιλονεικοῦμεν. Ἀλλ' ὅταν εὐρισκόμεθα εἰς τὸν κῆπον ἢ ἐντὸς τοῦ μικροῦ δάτους, εἰς δ' οὗτος ἀπέληγε, τότε πᾶσα ἕρις καὶ πᾶν παίγνιον κατέπαυε, καὶ ὁ Ὀκταβίος δὲν μοι ὁμίλει εἰμὴ περὶ τοῦ πάθους του, συσφίγγων καὶ κατασπαζόμενος τὰς χεῖράς μου· πολλάκις δὲ καὶ μετένηγγαλίζετο, ὁμνῶν μοι ὅτι μόνον σύζυγον ἔξει τὴν Οὐαλερίαν. Ἐγὼ δὲ ὁμνῶν ὁμοίως αὐτῷ, δεχομένη ἀνευθριάστως τὰς ἀθῶας του φιλοφρονήσεις.

Καὶ μέχρι μὲν τῆς δεκατετραετοῦς μου ἡλικίας, οὐδεμίᾳ θλίψει, οὐδεὶς φόβος ἐτάραξε τὸν τρυφερόν ἡμῶν ἔρωτα. Ὁ Ὀκταβίος ἦγε τὸ δέκατον τέταρτον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος.

Τότε ἠσθάνθην ὅτι ἡγάπων αὐτὸν ζωηρότερον ἐτι· ἀλλὰ μυστηριώδης τις φωνή, φωνὴ σωτηρίας, μὲ ἀπέτρειψε νὰ περιπατῶ μόνη μετὰ τοῦ Ὀκταβίου ἐν τῷ κήπῳ. Ἐκτοσε ἀπέφευγον τοὺς περιπάτους ἐκείνους, καὶ ἀφῆρτα ἐκ τῶν παιγνίων ἡμῶν τὴν ἡδεῖαν ἐκείνην ἐλευθερίαν τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν χάριν αὐτῶν. Ὁ Ὀκταβίος μετ' ὀλίγον παρεπονέθη διὰ τοῦτο, ἐγὼ δὲ ἠθέλησα νὰ καταδείξω αὐτῷ τὰς αἰτίας· διὸ καὶ συγκατένευσα ἐπὶ τούτῳ νὰ τὸν ἀκολουθήσω τὸ τελευταῖον εἰς τὸ μονήρες δάσος. Ἀλλ' εἶτε διότι ὁ πατὴρ μου ὑποπτεῖσθαι, εἶτε διότι τύχη ὀλεθρία ὠδήγησεν αὐτὸν, εὗρεν ἡμᾶς μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὴν δρόσον δασυφύλλου τινὸς σκιαδός, ἔνθα ἀνεπαυόμην ἐπὶ τινος ἐκ χλόης ἐδωλίου. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχε θέσις εἰμὴ δι' ἐμὲ μόνον, ὁ Ὀκταβίος, μὴ δυνήθεις νὰ ἀναπαυθῇ, ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ, λαμβάνων τὰς δύο μου χεῖρας, μοι ὁμίλει πρῶτον μὲν ὑψηλοφῶνως, ἔπειτα δὲ φοβούμενος μὴν ἀκουσθῇ, τόσον ταπεινῶς, ὥστε τὰ πρόσωπα ἡμῶν ἐπλησίασαν ὑπὲρ τὸ δέον. Ὁ πατὴρ μου μᾶς συνέλαβεν εἰς τὴν ἀθῶαν ταύτην θέσιν, καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἤψανεν ἀναλόγως τοῦ τρόμου ἡμῶν, διατάσσοντός με μετὰ φωνῆς τρομερᾶς, νὰ πρηνυθῶ πρὸς τὴν μητέρα μου. Ὑπήκουσα δὲ παραχρῆμα, καὶ μακρονομένη ἤκουσα αὐτὸν πικρότατα ἐπιπλήττοντα τὸν Ὀκταβίον, ἀπαγορεύοντα αὐτῷ τὴν εἰς τὴν οἰκὸν του εἴσοδον, καὶ εἶδον τὸν δύστηνον ἐξερχόμενον μετὰ δακρύων ἐκ τοῦ παλατίου μας.

Ὑπέφερον ὅσα καὶ αὐτός· διότι τὸν ἡγάπων ὡς με ἡγάπα περιπαθῶς. Ὁ ἔρως οὗτος, ὁ γεννηθεὶς ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, δὲν ἠδύνατο νὰ παύσῃ εἰμὴ μετὰ τῆς ζωῆς μου. Οἱ μεγάλοι ἐλεγχοὶ τοῦ πατρός μου, αἱ ἀπειλαὶ καὶ ὁ παράφορος αὐτοῦ θυμὸς, ἠΐξην τὸ πάθος μου, διότι ἀληθῶς ἤμην ἀναξία τῆς σκληρότητος, μεθ' ἣς ἐφέρετο πρὸς ἐμέ. Ἐνῶ δὲ τοὺς ὀφθαλμούς τεταπεινωμένους ἔχουσα,

καὶ σιωπῶσα σιγὴν πένθιμον, ἤκουον τὸν μακρινὸν σχεδὸν πατέρα μου, ἀπειλοῦντά με νὰ μὲ θυσιάσῃ, ἐὰν ἐτόλμων νὰ ἰδῶ ἄλλοτε τὸν Ὀκταβίου· ἀλλ' ἐγὼ ἡ δύστηνος διελογιζομένη καὶ ἐπανελαμβάνον ταπεινοφώνως ὅτι εἰς μόνον αὐτὸν ἀνέκω.

Τὴν ἐπιούσαν τοῦ θλιβεροῦ τούτου συμβάντος, ἐνῶ ἐκάθημην παρὰ τῇ μητρί μου, μὴ βουλομένη μὲν νὰ μὲ συγχωρήσῃ, προσπαθούσα δὲ νὰ καταπραύνη τὴν τοῦ πατρός μου ὀργήν, εἶδομεν εἰσπρόχοντα τὸν πατέρα τοῦ Ὀκταβίου, τὸν γηραιὸν μαρκέσιον δ' Ὀρσίνι. Ἦν δὲ τὸ μὲν ἥθος αὐτοῦ εὐγενές καὶ μεγαλοπρεπείας ἀποπνέον, τὸ δὲ σεβασμιον αὐτοῦ μέτωπον καὶ ἡ πολιόρριξ κεφαλὴ ἐνέπνεον τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐκρίνειαν. Ὁ πατὴρ μου ἰδὼν αὐτὸν μὲ διέταξε νὰ ἐξέλθω· ἐγὼ δὲ ὑπήκουσα μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ, τὸ μέγα συμφέρον καὶ ἡ περιέργεια ἣν εἶχον ν' ἀκούσω τὴν συνδιάλεξιν αὐτῶν, με ἠναγκασαν νὰ διαμείνω ὀπισθεν τῆς θύρας, ἐνθα καὶ ἤκουσα τοὺς ἀνεξιτήλους ἐκ τῆς μνήμης μου τούτους λόγους.

— Κύριε, λέγει ὁ πατὴρ τοῦ Ὀκταβίου, ἔρχομαι ἵνα ζητήσω συγγνώμην καὶ ἀπολαύσω χάριτος. Ὁ υἱός μου μοὶ ἐνεπιστεύθη τὰ πάντα. Ἐγὼ δὲ ἐπετίμησα τὴν θρασύτητα αὐτοῦ· ἀλλὰ σὺ νομίζω θέλεις συγχωρήσῃ τὴν ἐκ τοῦ παθους αὐτοῦ συγκινηθεῖσαν πατρικὴν καρδίαν μου. Ὁ υἱός μου λατρεύει τὴν θυγατέρα σου, πιστεύων μάλιστα ὅτι ἀνταγαπάται. Ἀντιπράττων ὅμως καὶ ἐναντιούμενος εἰς τὰς εὐχὰς αὐτῶν, πρῶτον μὲν ἀμφοτέρους, ἔπειτα δὲ ὑμᾶς αὐτοὺς δυστυχεῖς θέλεις καταστήσῃ· διότι εἰς τὴν ἡλικίαν ἡμῶν ταύτην, γηραιὸς μου φλε, μάθε ὅτι ἡ φύσις δὲ ἀποζημιοῖ ἡμᾶς, δι' ὅσα ἀπωλέσαμεν ἢ ἐπάθωμεν, εἰμὴ διὰ τῶν τέρψεων καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν τέκνων μας. Γνωρίζεις ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Ὀκταβίου ὡς ἀκλιδωτὸν ἐπαξίως δύναται νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ ὑμετέρου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλούτη σου καθιστῶσιν ἄνισον τὴν ἔωσιν ταύτην, διατήρησον ταῦτα· διότι ἴσως ἡμέραν τινα ἀποκρίσης κληρονόμον. Ἔσο λοιπὸν κύριος τῆς περιουσίας σου διαφυλάττων αὐτὴν διὰ τὸν μέλλοντα υἱόν σου, ἣν ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ ἵνα τὴν παραδώσῃς εἰς τὸν ἐμὸν, ὅταν καταστῇ ἄξιος τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς τιμῆς σου.

— Ἀπορῶ, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ μου μὲ ὕψος περιφρονησεως, ὅτι, ἄθροπος φρόνιμος σὺ, ἐφαντάσθης τὸ τοιοῦτον. Καὶ ἐὰν ὁ υἱός σου προέβαινε ποτὲ, διὰ τῶν ὑποτιθεμένων αὐτοῦ προτερημάτων εἰς τὰς μεγάλων θέσεων, πάλιν μεγίστην ἔπρεπε νὰ θεωρήσῃ τὴν εὐνοίαν ἣν τῶρα μοὶ ζητεῖς. Τώρα δὲ νομίζεις ὅτι θέλω συγκατανεῦσθαι νὰ συζεύξω τὴν θυγατέρα μου μετὰ νέου ὀκνηροῦ, ἀλαζόνος καὶ περιουρίαντός με.

— Νομίζω, ἐπανέλαθεν ὁ γέρον· ὅτι εἶσαι εὐαίσθητος καὶ ἀγαθὸς πατὴρ, ὅτι ἀγαπᾷς τὴν κόρην σου, καὶ ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια δὲν δύναται νὰ ὑπεριχύσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ πατρός, ἐπὶ τοῦ ἱερωτέρου καὶ γλυκυτέρου τῶν καθηκόντων. Νομίζω δ' εἶτι ὅτι ὁ υἱός τοῦ φίλου σου οὐδέμιαν παρέχει σαι ὕβριν ἀγαπῶν τὴν Οὐαλερίαν. Εἰ δὲ, νομίζων ἑαυτὸν περιφρονηθέντα, λησμονῆς ὅτι οὕτως εἶναι υἱός τοῦ φίλου σου, πρέπει νομίζω νὰ

σοὶ ἐνθυμήσῃ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶναι ἰσόβαθμός σου.

Ταῦτα ἀκούσασα ἡ μήτηρ μου, ἔσπευσε τρέμουσα νὰ πύσῃ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ὁμιλήσασα τοσοῦτον ὑψηλοφώνως, ὥστε ὁ γηραιὸς δ' Ὀρσίνι δὲν ἤκουσε τὴν ἀπάντησιν τοῦ πατρός μου. Μετ' ὀλίγον δὲ ἐξῆλθε, καὶ ἔκτοτε μίσος ἀσπονδὸν κατέλαθεν ἐπισκιάσαν φιλιαν τριακονταετῇ.

Φανταστῆτε τὴν ἀδμονύαν μου, ἀναλογιζομένης ὅτι ἀπώλετα πᾶσαν ἐλπίδα νὰ ἐπανιδῶ τὸν Ὀκταβίου, καὶ πᾶν μέσον τοῦ νὰ τῷ ἀναγγέλλω τὰ κατ' ἐμέ, ἢ νὰ μανθάνω τοῦλάχιστον τὰ κατ' αὐτόν. Ὁ πατὴρ μου ἐπαγρύπνει ἀδιακόπως ἐπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπηγόρευσεν εἰς ἅπαντας τοῦ νὰ μὲ ἀφήσῃσι νὰ ἐξέλθω τῆς οἰκίας, εἰ καὶ ἐπὶ προφάσει τῆς ἐκκλησίας. Οὐδέποτε πλέον μοὶ ὠμίλει, οὐδέποτε ἔστρεφε πρὸς ἐμέ τὸ βλέμμα του, διότι δὲν τὸν ἔδλεπον εἰμὴ μόνον εἰς τὴν τράπεζαν. Ὡμοιάζον δὲ ξένην πρὸς ἡν πάντες ἐφέροντο ἀδιαφύκτως καὶ ἀμελῶς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὑγεία μου προσεβλήθη τὰ μέγιστα μετ' ὀλίγον, ἤθελον ἴσως ὑποκύψει ἔκτοτε εἰς δεινὴν τινὰ ἀσθένειαν, ἄνευ τῶν τρυφερῶν φιλοφρονήσεων καὶ φροντίδων, ἄνευ τῆς παρηγορίου συμπαθείας τῆς μητρός μου μὴ μακρυνομένης ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲ στιγμῇ, ἀναρριπίζουσας μοὶ τὸ καταβεβλημένον σθένος καὶ εὐελπιζούσας με περὶ τῆς πιθανῆς συγκατανεύσεως τοῦ πατρός μου. Καὶ δὲν ἐτόλμα μὲν νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ Ὀκταβίου, ἀλλὰ πᾶσα τις λέξις καὶ πᾶσα ἔννοια αὐτὸν ὑπαινίττετο, πᾶσαι δὲ αἱ ἀπ' αὐτῆς παρηγορίαι μοὶ παρίστανον τὸν ἐραστὴν μου, καὶ, χωρὶς οὐδέποτε νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομά του, αὐτὴ ἀενάως περὶ ἐκείνου μοὶ ὠμίλει.

Οὕτω διήρχοντο αἱ ἡμέραι ἄνευ οὐδεμιᾶς τῆς ὀδύνης μου καταπραύνσεως, ὅτε ἔσπεραν τινα μετὰ τὸ γεῦμα, ὠφελθεῖσα ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ πατρός μου, ἐπορεύθην κατὰ μονάς, ἵνα κλαύσω εἰς τὴν ὑπὸ τῆς χλόης σχηματιζομένην ἐκείνην σκιαδὰ, εἰς ἣν ἤρξατο καὶ ἡ δυστυχία καὶ τὸ πένθος μου. Ἠθέλησα νὰ καθίσω ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκείνης χλόης ἐπ' ἣς ἐκάθησα μετὰ τοῦ Ὀκταβίου, καταβρέχουσα αὐτὴν τοῖς δακρύοις μου, ἀνακαλοῦσα τοὺς λόγους του καὶ ἀνανεοῦσα τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν ὄρκους. Αἶφνης ἀνθρωπὸς τις προχωρῶν πρὸς με πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν μου. Ἐντρομος ἠθέλησα νὰ φύγω· πλὴν ἡ τοῦ Ὀκταβίου φωνὴ παρέλυσε πᾶν μου σθένος. Ἐπανέπεσα δὲ ἄφωνος ἐπὶ τῆς θέσεώς μου.

— Ἀκουσὸν με, μὲ λέγει, διότι ἡ στιγμή αὕτη ἐστὶν ἡ ἐσχάτη δι' ἡμᾶς. Ἀπέρχομαι τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς Φλωρεντίαν, διότι ὁ πατὴρ μου μοὶ ἤρε θέσιν εἰς τὸ ἱππικὸν τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὁ κατὰ τῆς Πρωσίας πόλεμος ἐκνήρυχθη. Ὑπάγω δὲ πρὸς τὸν στρατὸν ἑτοιμος ν' ἀποθάνω, ἢ νὰ καταστῶ ἄξιος σου. Ἐλπίζω πέποιθα ὅτι θέλω διακριθῇ οὕτω κατὰ τὴν πρώτην μου ἐκστρατείαν, ὥστε νὰ σύρω τὴν τοῦ Αὐτοκράτορος περιέργειαν. Ἀπαξ δὲ γινόμενος παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, θέλω δημολογήσῃ πρὸς αὐτὸν τοὺς ἔρωτάς μας. Ὁ Ἰωσήφ εἶναι νέος, καὶ ὡς εὐαίσθητος θέλει εὐσπλαγχνισθῇ ἐμὲ πᾶσχοντα, καὶ θέλω ἀναφέρει περὶ ἐμοῦ εἰς τὸν μέγαν δαῦνα, ἀδελφόν του. Ὁ

πατήρ σου βεβαίως δὲν θέλει ἀντισταθῇ εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ μεγάλου δουκὸς, καὶ τότε ἡ χεὶρ σου ἔσται τὸ γέρας τῆς σταθερότητος καὶ τῶν ἀγαθῶν μου πράξεων. Ἐν μόνον ἔτος σοὶ ζητῶ, Οὐαλερία. Ὑποσχέθητί μοι, ὡμοσόν μοι ὅτι θέλεις ἀντισταθῇ ἐπὶ ἔτος εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς σου· διότι μετὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ θέλω εὕρει τὸν θάνατον ἢ τὴν παρὰ σοὶ εὐδαιμονίαν.

Τὸν ἤκουον μόλις ἀναπνέουσα· ἡ καρδιά μου ἐπαλλεν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, τῆς ἐλπίδος καὶ τοῦ τρόμου. Ὁ μῶσα ὅτι ἔσομαι πιστὴ αὐτῷ ἐφ' ὅρου ζωῆς, καὶ ὅτι προτιμῶ μάλλον νὰ ἀποθάνω χιλιάκις ἢ νὰ καταστῶ συζυγὸς ἐτέρου. Συνεφωνήσαμεν νὰ γράφωμεν πρὸς ἀλλήλους διὰ τινος τῶν ὑπηρετῶν μας, ἥδη ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου φιλοδωρηθέντος, καὶ εἰτάξαντος αὐτὸν διὰ τῆς θυρὸς τοῦ κήπου. Ἐλαφρὸς τις κατὰ τὸν κήπον φόφος ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ χωρισθῶμεν, καὶ ἀποσπᾶσθα τὴν χεῖρά μου ἀπὸ τὴν τοῦ Ὀκταβίου, ἐπανεστρεφον ἐπευτυμένως πρὸς τὸν θάλαμόν μου, ἔνθα διέβην τὴν νύκτα ἐν ἀγωνίαις δακρυῶν καὶ μελαγχολίας.

Κατὰ τοὺς πρώτους δέκα μῆνας ἀπὸ τῆς τοῦ Ὀκταβίου ἀναχωρήσεως οὐδεμία ἀλλοίωσις τῶν κατ' ἐμὲ συνέβη εἰς τὴν οἰκίαν μας, διότι ὁ πατήρ μου μέτεχειρίζετο αἰετοτε διὰ τῆς αὐτῆς σκληρότητος, ἡ δὲ μήτηρ μου διὰ τῆς συνήθους αὐτῆς φιλεφροσύνης. Ὁ ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου πληρωθεὶς ὑπηρετὴς μοὶ ἔφερεν ἀκριβῶς τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ, ὁσημέραι καὶ νέας ἐπιτυχίας ἀναγγελοῦσας μοι. Ὁ στρατηγὸς Λωδῶν, λαβὼν μεγίστην ὑπὲρ τοῦ Ὀκταβίου συμπάθειαν, ἔκαμιν αὐτὸν ὑπασπιστὴν του, ὑποσχόμενος ἅμα αὐτῷ τοῦ νὰ τὸν πρεβιδάσῃ εἰς τοὺς πρώτους βαθμούς. Ἀλλ' ὁ πόλεμος ἐμυκνέτο, καὶ πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἀνδρείας εὐκαιρίαι κατ' αὐτὸν ἦσαν ὀλίγισται· διότι ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ γηραιοῦ Φριδερικοῦ καὶ τοῦ πρίγγιπος Ἐρρίκου, ἀδελφοῦ αὐτοῦ, κατέστρεφον τὰ σχέδια τοῦ ἐπιτηδεῖου στρατηγοῦ Λωδῶν. Καὶ οὐδὲ μάχαι, οὐδὲ ἔφοδοι συνέβαινον πλέον· διότι οἱ δύο Πρῶσοι ἥρωες, προβλέποντες τὰ πάντα, ἐπέταττον διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτῶν τὴν τύχην καὶ ἐδέσμευον τὰ συμβεβηκότα. Ἰσως τότε κατὰ πρῶτον ἡ προσωπικὴ ἰσχὺς καὶ ἡ τύχη ἐμυκνίσθησαν εἰς τὸν πόλεμον.

Μετὰ δέκα μῆνας αἱ ἀπὸ τοῦ Ὀκταβίου εἰδήσεις διεκόπησαν αἰφνίως· καὶ τρέμουσα, οὐχὶ περὶ τῆς σταθερότητος, ἀλλὰ περὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἔγραψα πολυλὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπιστολάς πρὸς αὐτὸν ἀναμετρῶσα τὰς τῶν ταχυδρόμων ὥρας. Ὁ πιστὸς ἡμῶν ὑπηρετὴς ἐπορεύετο ἀδιακόπως εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ ἐπέστρεφε πάντῃ ἀπρακτος καὶ οὐδεμίαν εἰδήσιν, οὐδεμίαν ἐπιστολὴν τοῦ Ὀκταβίου φέρων μοι. Ἀδελμονοῦσα διὰ τὴν μηχανομένην ταύτην σιωπὴν, ἐπεμψα αὐτὸν πρὸς τὸν γηραιὸν Ὀρσίνι, ἵνα πληροφορηθῇ τεχνιέντως ἐὰν οὗτος ἐλάβανεν εἰδήσεις περὶ τοῦ Ὀκταβίου. Ἡ δὲ ἀπόκρισις αὐτοῦ, εἰ καὶ μὴ ἐλαττώσασα τὰς θλίψεις μου, διότι ὁ Ὀκτάδιος, κατ' αὐτὸν, ἔγραψε τὴν προτεραίαν ὅτι εἶχε καλῶς καὶ ὅτι λοχα-

γὸς ἦδη ὦν διῆγε τὸν χειμῶνα ἐν Βιέννῃ, παρὰ τῷ στρατηγῷ Λωδῶν.

Κατέκρινα ἀδίκως ἐν ἑαυτῇ τὸν ἐραστὴν μου, τολμήσασα νὰ πιστεύω ὅτι μ' ἐλησμόνησεν. Ἐκτοτε ἔπαυσα νὰ γράφω αὐτῷ ἐπιστολάς· ἀλλὰ ματαίως ἐδοκίμασα νὰ ἐξαλείψω ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὸ πρὸς αὐτὸν αἶσθημά μου. Ἀλλοίμονον! τὰ παράπονα καὶ οἱ κλαυθμοὶ διεδέχθησαν τὰς προσπαθείας ταύτας, διότι ἡ μορφή αὐτοῦ πανταχοῦ μέ καταδιώκε, καὶ ἐβλεπον αὐτὸν πάντοτε οἷον τὸν εἶδον τὴν νύκτα τῶν ἀποχαιρετισμῶν ἡμῶν. Μάτην δὲ ἀπεφάσισα νὰ μακρύνω ἀπὸ τοῦ νοός μου τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην ἀνάμνησιν, ἐπανερχομένην αἰετοτε καὶ αἰετοτε ἀπασχολοῦσάν με.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔφθασεν ἐκ Γερμανίας ἐξάδελφός τις τοῦ πατρὸς μου, καταλύσας ἐν τῇ οἰκίᾳ μας. Ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ ὕψηλόν ἀναστήματος, ξηρὸς, μελαγχροινός, καὶ ἡλικίας τεσσαράκοντα πέντε μέχρι πενήκοντα ἐτῶν, μορφῆς ἐπιτετηθευμένης καὶ θλιβεραῆς, καὶ χαρακτήρος ἐμβριθοῦς καὶ ψυχροτάτου. Ὀμίλει αἰετοτε περὶ τῆς εὐγενείας αὐτοῦ. Κατηνάλωσε δὲ ἅπασαν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν ὀλίγον παρὰ τῆς φύσεως δοθέντα αὐτῷ νοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, σπουδῇ καὶ τὴν ἐκ στήθους ἐκμαθῆσιν ἀπασῶν τῶν γενεαλογιῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἐγνώριζε κάλλιστα τὸ ἔτος, τὸν μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν ὧν τῶν γάμων, ὧν τῶν ἐκκλησιαστικῶν συνελεύσεων τῆς Γερμανίας, ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς μοναρχίας, ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐκλογέων οἰκογενειῶν, τῶν παλατινῶν τῆς Πολωνίας καὶ Οὐγγρίας. Πρὸ τινῶν δὲ ἐτῶν, βαρυνθεὶς τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἀσχολίαν καὶ ἀνάπαυσιν, κατεγίνετο νὰ τακτοποιήσῃ τοὺς τίτλους τῆς Ὀθωμανικῆς αὐλῆς, ἀνερευνῶν ἅπαντας τοὺς βλαστοὺς, οὓς αὕτη παρῆξε μέχρι τῆς ἐξηκοστῆς τετάρτης γενεᾶς.

Ὁ ἐξάδελφος οὗτος, κόμης Ἐράλδης ὀνομαζόμενος, ἐκ τῆς πρώτης ἀφίξεώς του, ἀφοῦ ἠρώτησε κατὰ τὸ γεῦμα τὸν πατέρα μου περὶ ὧν τῶν εὐγενῶν τῆς Τσρκάνης, ἠρώτησεν ἀδιαφόρως ποῦ ἐκατοίκει Ὀρσίνις τις. Ὁ δὲ πατήρ μου ἀπεκρίθη αὐτῷ μετὰ προσπινομένης κατηφείας, ὅτι δὲν ἐγνώριζεν.

— Ἀλλ' ἐν τούτοις πρέπει νὰ τὸ μάθω, ἀπεκρίθη ὁ Ἐράλδης· διότι, διαβαίνων ἐκ τῆς Βιέννης, πρὸ τριῶν ἐβδομάδων, ἐγευματίσα παρὰ τῷ στρατηγῷ Λωδῶν, τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου τῆς ἀνεψιάς αὐτοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ μαρκεσίου τούτου. Ὁ νέος οὗτος, ὃν εὗρον τὰ μέγιστα ἀξιεράστον, μαθὼν ὅτι ἡρχόμην ἐνταῦθα μοὶ ἐνεχείρησεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ με ἠνάγκασε νὰ πορευθῶ πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, καὶ νὰ τῷ περιγράψω τὴν ἐορτὴν τοῦ γάμου καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν δύο συζύγων.

Ἦκουον τοὺς λόγους τούτους ἡμιθανὲς σχεδόν. Καὶ ὁ μὲν πατήρ μου ἐκάμνε τὸν ὀφθαλμόν, μὴ ἀποκρινόμενος· ἡ δὲ μήτηρ μου μ' ἐθεώρει τρέμουσα· ὁ ὤμος Ἐράλδης ἐξηκολούθησε διηγούμενος ὅτι ἡ νέα ἐκείνη ἡράσθη τοῦ Ὀρσίνι, καὶ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἤξισσε νὰ παρεμβάλλῃ ἑαυτὸν εἰς τὸν ὀνέμειον τοῦτον,

καὶ ὅτι ταγματάρχαις ἐδόθη ὡς προῖξ παρ' αὐτοῦ. Τὰ πάντα ἐβδαιῶν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του. Μὴ ἀμφιβάλλουσα δὲ τοῦ λοιποῦ περὶ τῆς ἀπιστίας του, καὶ συναισθανομένη τὸ ἀνίατον τῆς συμφορᾶς μου, ἡσθάνθη, καὶ τοι μεγάλας καταβαλοῦσα προσπαθείας ἵνα ὑποκρύψω τὴν ταραχὴν μου, ἡσθάνθη λέγω, ἐαυτὴν ἀσθενεστάτην καὶ σχεδὸν ἀναισθητον πίπτουσαν εἰς τοὺς τῆς μητρὸς μου βραχίονας. Ἀμέσως μὲ ἀπῆγαγον. Συνελθοῦσα δὲ εἰς ἐαυτὴν, εὗρέθη εἰς τὴν κλινὴν μου, ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιποιουμένη, καὶ ὑπὸ τῆς φιλιότητος μου μητρὸς ὑποστηριζομένη, ἥτις δάκρυα χύνουσα μὲ κατησπάζετο καὶ μ' ἐνηγκαλίζετο.

Ἡ τρομερὰ μου κατάστασις ἐγέννησεν ἐν ἐμοὶ πυρετὸν κακὸν, μακρὸν καὶ ἐπικίνδυνον, ἐξ οὗ ἐκινδύνευσα θανάτῳ· ἡ δὲ μήτηρ μου δὲν μὲ παρήτει ποσῶς. Ὁ πατήρ μου αὐτὸς, κατὰ τὸ διάστημα ἐξ ἐβδομάδων, καθ' ἃς διήρκεσεν ἡ ἀσθενεία μου μ' ἐπεριποιεῖτο φιλοστοργότατα, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμοί, ἀνακαλῶν με θυγατέρα του, καὶ βουλόμενος ἵνα μεταδῶσθε μοι ἐκ τοῦ σώματός του πᾶν σθένος. Ἡ καρδιά μου, ὁρώσης τὴν φιλοστοργίαν ταύτην τοῦ πατρὸς, κατενόητο τοσοῦτον, ὥστε καθ' ἣν στιγμήν ἐκεῖνος, λαμβάνων τὴν χεῖρά μου καὶ προσελθὼν ἐπ' ἐμοῦ δακρυσταλάκτους ὀφθαλμοὺς, ἡρώτα ἐταστικῶς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς φιλιότητος αὐτοῦ Οὐαλερίας, παραφερθεῖσα καὶ ρίψασα περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ τοὺς βραχίονάς μου κατεβρέχον αὐτὸν τοῖς δακρύοις μου λέγουσα. — Ναί, πάτερ μου, ναί, εἶμαι ἡ Οὐαλερία σου, ἡ εὐπειθὴς σου θυγατήρ, καὶ τοῦ λοιποῦ μόνον αἶσθημα καὶ μόνος ἡμερος τῆς καρδίας μου ἐστει καὶ πρὸς σὲ τυφλὴ ὑπακοή.

Ἡ λέξις αὕτη ἀπεφάσισε τὰ περὶ τῆς ζωῆς μου· διότι παρετήρησα καλῶς ὅτι πρό τιος καιροῦ ὁ πατήρ μου μὲ παρεσκεύαζε διὰ τὸν Ἑράλδην. Ἐπειδὴ δὲ ὁ συγγενὴς οὗτος ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας μας, ὁ πατήρ μου ἦν ἀμετατρέπτως ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· διότι δι' αὐτὸν ἡ μεγίστη τῶν εὐδαιμονιῶν ἦν νὰ ἰδῇ ἀναγεννωμένην τὴν οἰκίαν του. καὶ νὰ καταλείψῃ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀπογόνους τῶν προγόνων του! Μοὶ ὠμίλησε δὲ περὶ τοῦ σχεδίου τούτου, λέγων μοι ὅτι ἤθελεν ἀποθάνει ἐὰν δὲν ἐπειθόμην εἰς τοὺς λόγους του.

Ὁ Ὀκταβίος ἐνυφύθη ἐπιорκήσας· διὸ καὶ ἀγανακτοῦσα κατ' αὐτοῦ ἐφантаζόμην οὐχὶ κακὸν νὰ ἀγαπήσω ἄλλον τινά. Ὅθεν συγκατένευσα καὶ ἔδωσα τὸν λόγον μου. Ἡ δὲ μήτηρ μου οὐδὲ λέξιν πλέον ἀπέτεινε πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἀναστενάζουσα ἐκρυπτε τὰ δάκρυα αὐτῆς, καὶ ἡ τοῦ πατρὸς μας ἀγάπη ἐπὶ ἡμῶν παρεδόξως. Ὁ Ἑράλδης, πληρῶν με δώρων, μὲ ἐβδαιῶν περὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ, ὃν δὲν ἠδυνάμην εἶναι νὰ κατανοήσω. Ἐλθούσης δὲ ἐκ Ῥώμης τῆς τῶν γάμων ἀδείας συνυπεγράφη τὸ συμβόλαιον. Μ' ἐστόλησαν καὶ καλύψαντές με ἀδαμάντων μὲ ἤγαγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἀπήγγειλα τὸν τρομερὸν ὄρκον βιαίως ταρσσομένη, ἀδιάφορος σχεδὸν περὶ τῆς τύχης μου, ὀλιγορούσα περὶ τῆς μελλούσης δυστυχοῦς μου ζωῆς, καὶ

περὶ τῶν πολλῶν ἢ ὀλίγων θασάνων, αἵτινα ἐμελλον ν' ἀπαντήσω εἰς αὐτὴν. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξῆλθον τοῦ χοροῦ, ἐπομενης τῆς οἰκογενείας μου, κρατοῦσα τῆς χειρὸς τὸν Ἑράλδην, σχεδὸν παράφορον ἐκ τῆς χαρᾶς, ὅτε, κατὰ τὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας, προχωροῦσα ἵνα λάβω τὸν ἀγιασμόν, καί γέιρουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, βλέπω, ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ περιβρᾶντιοῦ, νεανίαν· τινὰ ὥχρον, καταβεβλημμένον, οὐτινος τὰ μὲν ἐνδύματα καὶ ἡ κεφαλὴ ἦσαν ἐν ἀταξίᾳ, ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν λάμψις σχεδὸν ἐσβεσμένη, βλέποντά με ἀκαταπαύστως, πλησιάζοντά καὶ λέγοντά μου μετὰ φωνῆς ταπεινῆς καὶ διαλειπούσης. — Ἡθέλησα νὰ σὲ ἴδω Οὐαλερία, ἀποτελειοῦσαν τὸ τρομερὸν σου ἔγκλημα· τὸ εἶδον, καὶ εὐχαριστοῦμαι, διότι εἶμι βέβαιως ὅτι θὰ ἀποθάνω.

Καὶ ταῦτα λέγων, οὗτος μὲν οἶχετο εἰσδύσας ἐν τῷ πλήθει, ἐγὼ δὲ ἔπεσον ὑπὲρ σχεδόν. Ἀγνοῶ τί ἤθελε μὲ συμβῆ ἂν ὁ πατήρ μου ἀνεγνώριζε τὸν Ὀκταβίον. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης πᾶν τὸ συμβῆναι καὶ πᾶσα ἀνάμνησις διακόπτεται ἐν τῷ νῷ μου. Μόλις ἀπὸ μακρᾶς ἀσθενείας ἀναλαμβάνουσα ἐνέπιπτον εἰς συμπτώματα φοβερώτερα καὶ κινδυνωδέστερα τῶν προτέρων. Ἡ παραφροσύνη κατέσχε τοῦ λοιποῦ τὴν διάνοιάν μου, τὸ δὲ κακὸν ἐσπευσμένους ἔβαινε βήμασι. Κατόπιν ἔμαθον παρὰ τῆς μητρὸς μου ὅτι μετὰ παραφορὰν ἐξήκοντα σχεδὸν ἡμερῶν μετὰ τρομερῶν ἐπιτάσεων ἀναμίκτου, αἵφνης ἡσθάνθη μεγίστην ἀδυναμίαν καὶ ἐξέπνευσα ἐντὸς τῆς φιλοστοργου αὐτῆς ἀγκάλης.

Ἡ μήτηρ μου ἠθέλησα νὰ μὲ συνοδεύσῃ εἰς τὸν τάφον· ὁ δὲ πατήρ μου ἀπληρίσθη. Ὁ Ἑράλδης ἔκλειε τὴν τύχην μου· ἀλλὰ τὸ κακὸν ἦν ἀνίατον. Τῆς δ' ἐκφορᾶς μετὰ μεγίστης ἐπικηδείου πομπῆς γενομένης, ἐνταφιάσθη εἰς τὸ μνήμα τῆς οἰκογενείας μας. Ἐκεῖ ὁ νεκροκραββατός μου ἐτέθη καὶ ἡ ἐπικηδεία πλᾶξ ἐπετέθη· ἐγὼ δὲ ἐγκατελείφθη ἐν τῇ τοῦ θανάτου διαμονῇ.

Πᾶν δὲ ὅτι συνέβη μετὰ ταῦτα διηγηθήσεται ὑμῖν κάλλιον ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου ἢ ὑπ' ἐμοῦ. Πολλάκις οὗτος μοι ἐδιηγήθη, πολλάκις μοι ἐπανελάθεν ὅτι ἀφοῦ μοι ὠμίλησε παρὰ τὸ περιβρᾶντήριον, ἔφρονει νὰ κρυβῇ εἰς τινὰ τῶν Ἀπεννίνων ἐρημῶν, ἵνα τελειώσῃ ἐκεῖ τὸν ἀδήμονα αὐτοῦ βίον, ἀλλ' ἡ κατὰστασις εἰς ἣν μὲ εἶδε, ἡ περὶ τῆς ἀσθενείας μου εἰδήσις, διαδοθεῖσα μετ' οὐ πολὺ ἀνεχαίτησεν αὐτὸν ἐν Φλωρεντίᾳ. Φαντάζεσθε βεβαίως, ὦ τῶν ἀνθρώπων εὐαίσθητοι καρδίαι, τὴν θλίψιν αὐτοῦ μαθόντος τὴν τελευτήν μου. Ἐξω φρενῶν ὑπὸ τῆς ἀπελπίσεως, καὶ νομίζων ἐαυτὸν φονέα μου, ἀπεφάσισεν ἀπερισκέπτως, ἵνα, καταβὰς εἰς τὸν τάφον μου, φονεύσῃ ἐαυτὸν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ μου. Καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἐσπέραν, εὗρων τὸν σκευοφύλακα τῆς ἐκκλησίας, τὸν διαφθείρει χρυσῷ, καὶ οἱ δύο, περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐλθόντες κατακλείονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐγείραντες τὸν λίθον τοῦ τύμβου μου συγκαταβαίνουναι τὰς βαθμίδας. Ὁ Ὀκταβίος, ἅμα παρατηρήσας τὸ φέρετρόν μου, ὁρᾷ μετὰ λυγμῶν, καί,

ἀποσπῶν τὰς σανίδας αὐτοῦ, σῶρει τὸ καλύπτον με κάλυμμα, καὶ ἐπιθέτων τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κατώγωνν χειλέων μου, ἐλπίζει ὅτι δὲν ἔχει χρεῖαν τοῦ ξίφους αὐτοῦ ἵνα περαιώσῃ ζωὴν ἢ ἡ θλίψις καὶ ἀδημονία ἀφαιρέσουσιν αὐτῷ μετ' ὀλίγον.

Ὡ θαῦμα τοῦ ἔρωτος! θαῦμα πάντῃ ἀπίστευτον τοῖς οὐδέποτε ἐραστοῖσιν! Ἡ τοῦ ἐραστοῦ μου ψυχὴ ἀνεκάλεσε τὴν ἰδικήν μου, τὸ δὲ στόμα μου τοσοῦτον ἐμπαῶδες, τοσοῦτον βιαίως ὑπὸ τῶν χειλέων τοῦ θλιβόμενου καὶ κατασπαζόμενου, ἀφῆκε φωνὴν τινὰ ἀκατανόητον, βαθὺν ἀφῆκε στεναγμὸν! Ὁ Ὀκτάβιος ἠσθάνθη αὐτὸν, καὶ, παρὰφορος σχεδόν, με λαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας του μετὰ φωνῆς καταπληκτικῆς, καὶ σῶρον με ἐκ τοῦ φερέτρου, με ἀνεγείρει, με κατασπάζεται, καὶ με θερμαίνει διὰ τῆς θερμότητος τῆς καρδίας του. Τότε ἐπανήλθον ἐπὶ τὸν βίον, καὶ ὁ Ὀκτάβιος μεμεθυμένος ὑπὸ χάραος, ἀπάξας με καὶ ἀναβίς τὰς τοῦ τάφου βαθμίδας διέρχεται τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας, ἀνεψφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ σκευοφύλακος, καὶ, οὐδὲ στιγμήν ἀπωλέσας, ἵπταται πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς του, ἐν ᾗ ἀπῆλθον αὐτοῦ πάσης θεραπείας καὶ περιποίησεως.

Τέλος ἠνέωξα τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ ὄμμα ἀπήντησεν ἐν πρώτοις τὸν τε Ὀκτάβιον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἱατροῦ συνδιαλεγόμενον περὶ τῆς ζωῆς μου. Ἀδύνατον νὰ σᾶς παραστήσω τί ἠσθάνομην! διότι ἐνόμιζα ὅτι ἡγέρθη μετὰ μακρὰν τινα νυκτερινὴν ὥψιν. Καὶ δὲν ἠσθάνομην μὲν ἐαυτὴν ἐντελῶς ζῶσαν, ἀλλ' ἀνεγνώριζον τὸν Ὀκτάβιον, ὃν ἠγάριστόμην νὰ βλέπω μὴ δυναμένη νὰ τῷ ἐμιλήσω. Μετὰ τριῶν ἡμερῶν καὶ τριῶν νυκτῶν βαρεῖαν ἀσθενείαν ἀνέλαβον ὅπως οὖν τὰς δυνάμεις μου. Ἐκτοτε ὁ ὕπνος οὐ ἀνεπαυστήτως ἐκοιμώμην, ἡ τροφή ἦν ἐν ἀγνοίᾳ μου μοὶ παρεῖχον, μοὶ παρέδωκαν κατ' ὀλίγον τὰς δυνάμεις μου. Ἦρχισα δὲ τότε ν' ἀναπαύω τὴν μητέρα μου, τὸν ὑμέναιόν μου καὶ τὸ περιβόητόν μου, παρ' ὃ εἶδον τὸν ἐραστὴν μου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ ἰδέαι μου περιωρίζοντο μέχρι τῶν σκέψεων τούτων, ἀλλ' ὅμως ἤκουον πᾶν τὸ περὶ ἐμὲ λεγόμενον, ἠσθάνομην ὅτι εὐρισκόμην παρὰ τῷ Ὀκταβίῳ, καὶ ἔλεγον ὅτι οὗτος ἦν ὁ μετὰ σεμπαθείας ἀφάτου συγγίγμων μοι φιλικώτατα τὰς ἀσθενεῖς χεῖρας.

Μετ' ὀλίγον ἠσθάνθη ἐν ἐαυτῇ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἀκούσῃ τὸν Ὀκτάβιον, νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ ἰδίου πᾶν τὸ συμβῆναι μοι, καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἀτασίας αὐτοῦ, τοῦ ἐν Γερμανίᾳ γάμου του, ἐπανήλθε τότε εἰς τὸ ἀσθενές μου πνεῦμα. Ἀμα δὲ δυναθεῖσα νὰ προσφέρω μετὰ συνεχείας λέξεις τινάς, ὡμίλησα αὐτῷ περὶ τοῦ μετὰ τῆς ἀνεψφίας τοῦ στρατηγοῦ Λωδῶν γάμου του. Ὁ Ὀκτάβιος τότε μ' ἐνόμισε παρρηνοῦσταν. Ὁ στρατηγὸς Λωδῶν δὲν εἶχεν οὐδέποτε ἀνεψφίαν. Ὁ Ὀκτάβιος ἐπανήρχετο ἐκ τοῦ στρατοῦ, καὶ οὐδέποτε διέβη ἐκ τῆς Βιέννης ὡς λοχαγός· ὠφελούμενος δὲ ἐξ ἀδείας ἀπουσίας, ἦν διὰ παρακλήσεων ἐπέτυχεν, καὶ ἀνίσχυος διὰ τὴν ἐπὶ δύο μῆνας σιωπὴν μου, ἦλθε, νύκτα καὶ ἡμέραν ὁδοιπορῶν, φέρων ἐπιστολὴν τοῦ Λωδῶν συνιστῶσαν αὐτὸν εἰς τὸν μέγαν δαῖκα. Ὄταν

εἰσερχόμεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατέβαιναν οὗτος τοῦ ἵππου, καὶ, ἀκολουθήσας με μέχρι τοῦ βωμοῦ, ἤβλησεν ἐν τῇ παραχῇ καὶ τῇ μανίᾳ αὐτοῦ νὰ με ἐπιπλήξῃ περὶ τῆς ἐπιτορκίας μου.

Τότε ἐνόησα ὅτι ὁ Ἐράλδης, συμφωνήσας ἱσως μετὰ τοῦ πατρὸς μου, ἐξύβρισε τὴν ὀλέθριον ταύτην σκευωρίαν καὶ ὅτι, ὁ μέχρι τοῦδε πιστὸς ἐκεῖνος ὑπερήτης· προδούς με, παρέδιδε τῷ πατρὶ τὰς πρὸς τὸν Ἐράλδην ἐπιστολάς μου. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μοὶ ἐνέπνευσε πρὸς τὸν ἄπιστον Ἐράλδην ἀποτροπὴν, κατατρόνησιν καὶ φρίκην ἕνεκα τῆς μοχθηρίας του· διότι τὸ ἐγκλημα ὃ ἐξετέλεσε παρίστατο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς τῶν ἀποτροπαιοτήτων. Καὶ ἐν τούτοις ἤμην γυνὴ τοῦ θηρίου τούτου! καὶ κατεδικάσθη νὰ συζήσω μετ' αὐτοῦ, ἐξαπατήσαντός με καὶ ν' ἀφιερῶσω αὐτῷ τὰς τῆς ζωῆς μου ἡμέρας! Καὶ ἡ πένθιμος αὕτη ἰδέα εἰς ὠκεανὸν ἀπελπισίας μ' ἐδύθιζε, φέρουσιν ἐν ἐμοὶ τὴν ἡδίστην ἐκείνην τοῦ τάφου ἀνάμνησιν καὶ διηγείρει ἐν τῇ ἀδήμονι καρδίᾳ μου τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ.

— Ἠτύχασε, φιλιότη μου, με λέγει ὁ γέρον Ὀρσίνις. Ἐρχομαι ἀπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς δώσας αὐτὸς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ γενναίου Λωδῶν, καὶ θελήσας νὰ μυσῶ αὐτὸν εἰ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων. Ὁ γενναῖος οὗτος πρίγγιφ, ἀκούτάς με, ἀπεφάτισε νὰ σὲ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του, καὶ μετ' ὀλίγον θέλει γράψῃ πρὸς τὸν ἀγιώτατον πατέρα ἵνα διαρρήξῃ τὸν αἰσχρὸν ὑμέναιον τούτου.

Δὲν ἀμφιβέβηκα δὲ περὶ τούτου· διότι οὐ ἤδη εἶσαι πρὸς μὲν τὸν Ἐράλδην νεκρὸς, πρὸς δὲ Ὀκτάβιον ζῶσα. Ἡ δὲ θρησκεία καὶ ἡ δικαιοσύνη ὑπερκοπίσει σε κατὰ τῶν τυράννων σου, δύστηνε κόρη. Ἀλλὰ θέλω σὲ ζητήσῃ μίαν χάριν, τοῦ νὰ μὴν σὲ ἴδῃ δηλονότι, οὐδὲ νὰ μάθῃ τις τὸ μυστήριον τοῦτο πρὶν τῆς ἐκ Ρώμης ἐπανόδου τοῦ ταχυδρόμου· διότι καὶ ἡ ἡσυχία καὶ ἡ εὐδαιμονία σου ἐκ τῆς προσφυλάξεως ταύτης ἐξερτῶνται.

Αἱ λέξεις αὗται μοὶ ἐνέπνευσαν ἐλπίδας τινάς. Ὑπεσχέθην δὲ πρὸς τὸν ἀγαθὸν τούτον γέροντα ὅτι οὗτος τοῦ λοιποῦ ἀποκαθιστῇ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν θέσιν πατρὸς· τῷ ὡκίσω ὅτι θέλω ἀκολουθήσει τὰς συμβουλὰς του, καὶ ὅτι δὲν θὰ παρακίτσω οὐδὲ στιγμήν τὸν οἶκόν μου. Ἀλλοίμονον! Καὶ ποῦ ἦθελον εἶσθαι καλῆτερα. Ὁ Ὀκτάβιος ἦν μετ' ἐμοῦ, ὁμιλῶν μοι ἀεὶ νῶς περὶ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς συζεύξεως ἡμῶν. Ἡ ὑγεία μου ἐπικύρητο, μετὰ τῆς εὐτυχίας, καὶ μετ' ὀλίγον ἠσθάνθη ἐκυτὴν τοιαύτην, οἷον ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐδαιμονίας μου. Διέτηρξα ὅμως ἐκ τῶν παρελθουσῶν μου ἐκείνων συμφορῶν τὴν ὠχρότητα ταύτην τὴν ἐπισκιάζουσαν τὸ πρόσωπόν μου, λειψῶν ἀπαίσιον τοῦ τάφου, ἀνεξίτηλον διαμείναν ὑπὸ πᾶσαν δοκιμασίαν.

Τέλος ἡ στιγμή τῆς ἐκ Ρώμης ἀρίξεως τοῦ ταχυδρόμου ἦλθεν, ὅτε ἀπρόσπτόν τι συμβῆναι παρ' ὀλίγον νὰ καταστρέφῃ ἐλα τὰ σχέδια καὶ ὅλας τὰς ὀνειρωγὰς ἡμῶν.

Ἦμεθα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀγίας ἐβδομάδος. Ἡ εὐσεβὴς μου μήτηρ ἀνέθροψέ με ἐν θρησκείᾳ, τὰς συμ-

βουλὰς τῆς ὁποίας αἰετοίε διατήρησα. Στενάζουσα δὲ ἐν τῷ κρυπτῷ ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ πορευθῶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας, καθ' ἃς ἡ μετάνοια καταπραΰνει τὴν δικαιοσύνην ἐπεικοῦς Θεοῦ, δὲν ἐτόλμων νὰ ἐκφράσω εἰς τὸν Ὀκταβίον τὴν ἀνάγκην ἣν ἠσθάνετο ἡ εὐσεβὴς μου καρδιά, τοῦ εὐχαριστῆσαι ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, τὸν Θεὸν σωτήρ᾽ μου. Ὡφελθεῖσα ὁμως ἐκ τινος στιγμῆς, καθ' ἣν παραδόξως εὐρέθην μόνη, περιετύλιξα ἑμαυτὴν ἐντὸς μέλανος μανδύου, ὑπ' οὗ ἠφανίζετο τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἐξῆλθον τῆς οἰκίας, κατὰ τὴν ἀγίαν πέμπτην, πρὸς τὰς ἐννέα τῆς ἑσπέρας, πορευομένη πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα ἀσπασθῶ τὸν Ἰησοῦν ἐν τῷ τάφῳ του. Ἡ ἐκκλησία ἐβρυθε πλήθους, τὸ ὅποιον ἐν ἄκρᾳ σιγῇ, τὰς χεῖρας ἠνωμένας, τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταπεινωμένους, προσήυχετο ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ ἔνθα κατέθεσαν τὸ ἅγιον τοῦ Ἰησοῦ σῶμα ὅστις φωτιζόμενος μόνος ὑπὸ πολυαριθμῶν λαμπάδων ἄρινεν ἐν οὐκίτῃ σχεδὸν τὰ περισσότερα τῆς ἐκκλησίας μέρη. Μείνασα δὲ κεκρυμμένη ὅπισθεν στήλης τινος ἀπέτεινον τὰς εὐχὰς μου πρὸς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἐπιτηρῇ ἐπὶ τὴν μὴ ἐλπίζουσαν εἰμὴ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὴν ἀπεριόριστον αὐτοῦ ἰσχύν.

Ἐγειρομένη δὲ ἵνα ἐξέλθω ἠσθάνθην ἐπιθυμίαν τινα ἀκαταμάχητον τοῦ νὰ ἴδω τὸ μέρος ἔνθα με ἐνταφίσαν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔκειτο μακρὰν διεύθυνα πρὸς αὐτὸ τὰ βήματά μου. Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! Εἶδον, ἀνεγνώρισα πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας προσερχόμενον ἀμυδρὸν φῶς, τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μου γονυκ' ὄνῃ ἐπὶ τοῦ τάφου μου, τὸν δὲ σύζυγόν μου Ἐράλδην, πενηθοροῦντα, μετὰ θρηνησάδων, καὶ ὄρθιον παρὰ τῷ πατρὶ μου, ὡς ἐν βαθείᾳ φενομένῳ μελέτῃ. Ἡ μήτηρ μου, πλησιέστερον οὕσα τοῦ τύμβου, ἐδέετο χύνουσα δάκρυα πύρινα. Ἠθέλησα νὰ φωνάξω, καὶ πρῆτάσα κατὰ αὐτὴν ἀκουσίως ἔστην πρὸς τὰς κιγκλίδας. Ἀλλ' αὕτη δὲν με ἠσθάνθη, ἐφαίνετο τὰ μέγιστα εἰς σκέψεις βεδυθισμένη. Ἐγὼ τὴν ἐθεώρουν ἐπὶ πολὺ κλαίουσαν, ὅταν αἶφνης εἶδον αὐτὴν κλίνουσαν, φέρουσαν πρὸς με τὴν χεῖρά της ἵνα στηριχθῇ ἐπὶ τῆς κιγκλίδας, καὶ κύπτουσαν μέχρι τῆς γῆς, ἐπικαλουμένην τὴν Οὐαλερίαν της, καὶ ἐναποθέτουσαν ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς τοῦ τύμβου μου πλακὸς θερμὰ καὶ ἀπληστα φιλήματα. Τότε, ἐκτὸς ἑμαυτῆς γενομένη, προσήλωσα τὰ χεῖλη μου ἐπὶ τῆς χειρὸς ταύτης, καὶ οἱ λυγμοὶ μου ἠκούσθησαν ἐντονώτατοι.

Ἐν δὲ τῇ αἰφνιδίᾳ ταύτῃ κινήσει, τὸ τὴν κεφαλὴν μου κατακαλύπτει ὕψωμα, ἐξέφυγέ μου ἀνεπαίσθητως. Ἡ μήτηρ μου ἐγείρεται ἐκπεπληγμένη, θεωρεῖ, καὶ ἀναγνωρίζουσα τὴν θυγατέρα της, με κράζει, τείνουσά μοι διὰ τῶν κιγκλίδων τοὺς βραχιόνάς της. Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ἐπίσης ἔντρομοι, με ἀνεγνώρισαν· καὶ αὗτος μὲν διαμένει ἀκίνητος, ὁ δὲ Ἐράλδης πλησιάζων πρὸς με ἐκτείνει τὴν χεῖρά του, ἵνα με συλλάβῃ διὰ τῶν ἐνδυμάτων. Ἀφ' οὐκ ἔμην ἀπωλεσμένη, ἐὰν ὁ ἔρως δὲν μ' ἐνέπνεε κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην. — Στήθι, τῷ λέγω μετὰ φωνῆς τρομερᾶς, καὶ σεβάζητι τοῦλάχιστον

μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἠπάτησας κατὰ τὴν ζωὴν της. Σὺ εἶ ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου μου. Ἄφες με λοιπόν· κλαίει διὰ τὸ ἔγκλημά σου, καὶ σκέφθητι περὶ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἃς ὁ Βράλδης ἤκουσε μετὰ τρόμου φρικώδους, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ κινήσῃ ἐγκαλύψατα αὐτῆς τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν μου, ἐβιάζον ἡσύχως πρὸς τὴν τῆς ἐκκλησίας πύλην. Ὁ λαὸς ἔντρομος ἠνοίγετο ἀποσυρόμενος ἐνώπιόν μου, ἐξελεύσεως καὶ εὐρύσεως ἐπὶ τὸ τέλος τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀκταβίου, οὐδενὸς τολμήσαντος νὰ με ἀκολουθήσῃ.

Τὴν ἐπιοῦσαν καθ' ἅπασαν τὴν Φλωρεντίαν ὠμίλουν περὶ τοῦ φαντάσματος τὸ ὅποιον ἐφάνη ἐν τῇ μητροπόλει, καὶ, ἐπειδὴ πολλοὶ με ἀνεγνώρισαν, σὺδεμία ὑπῆρχε περὶ τούτου ἀμφιβολία. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐπρόσθετον ὅτι, ὠθήσασα διὰ τῆς χειρὸς τὸν σύζυγόν μου, ἄφησα διὰ τῶν δακτύλων μου ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του πέντε πύρινα σημεῖα· καὶ ἄλλοι ἐβεβαίουν ὅτι με ἤκουσαν κηρύττουσαν αἴτιον τοῦ θανάτου μου τὸν Ἐράλδην, καὶ ὅτι ἐπανῆλθον ἵνα ζητήσω δικαιοσύνην· πάντες δὲ κατηγοροῦν αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν ὡς φονέα τῆς συζύγου του. Ὁ λαὸς ἐψιθύριζε κατὰ τοῦ Ἐράλδου, καὶ ἀκολουθῶν αὐτὸν μετ' ὕδρων τὸν ἐλιθοβόλησε· διὸ καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ οὐκ ἦν ἀσφαλὴς.

Εὐτυχῶς ἐπανῆλθεν ὁ ταχυδρόμος, φέρων τὴν ἀδειαν τοῦ ἀγίου πατρὸς, διαβόησαντος καὶ μηδενίσαντος τὸν πρῶτόν μου γάμον ὡς δολίως ἐνεργηθέντα. Ἀμὰ δὲ ὁ μέγας δούξ ἔλαβε τὴν διαταγὴν ταύτην, μετετέμψατο τὸν γηραιὸν Ὀρσίνην καὶ ἐδείξε ἐν αὐτῷ τὰ μέτρα ἃ ἐπρεπε νὰ λάβῃ· τὴν δὲ πρῶτάν τῆς ἐπιούσης ἐπορεύθη εἰς τὸ μέγαρον μετὰ τοῦ Ὀκταβίου καὶ τοῦ πατρὸς του. Ὁ περιγίψι ὑποδεχθεὶς ἡμᾶς μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης, ἤξιωσε νὰ συνδιαλεχθῇ μετ' ἡμῶν περὶ τῶν ποθεινοτέρων μας συμφερόντων, καὶ ὅτε ἀνῆγγειλον αὐτῷ, ὅτι ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου μετὰ τοῦ Ἐράλδου ἦσαν εἰς τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, μετεβίβασεν ἡμᾶς εἰς δωμάτιόν τι, ἐξ οὗ ἤκουσα τοὺς λόγους τούτους ἀποτεινομένους ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου.

— Ὁ θάνατος τῆς θυγατρὸς σου ἐματαίωσε, κύριε, τὰ ὀλέθρια σχέδια ἅτινα μετεχειρίσθης εἰς τὸ νὰ τὴν συζεύξης μετ' ἀνδρὸς τὸν ὅποιον αὕτη ἐμίσει. Ἡ μετάνοιά σου ἐξεδίκησεν αὐτήν· τὰ δὲ δάκρυα τὰ ἥδη καταβρέχοντα τὰς παρειάς σου με ἐμποδίζουσι νὰ σε ἐπιπλήξω. Ἐὰν δὲ ἡ θυγάτηρ σου διὰ τινος θαύματος πιστευομένου ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπανήρχετο εἰς τὸν βίον οὐδὲν ἦττον ὁ ὀνείλαιος οὗτος μηδενίζεται καὶ ἰδοὺ ἡ διαταγὴ τῆς Αὐτοῦ Ἀγιώτητος, διακηρυττούσης αὐτὸν ἄκυρον, τὴν ὁποίαν βλέω διακοινώσῃ. Ἐκλεξὼν λοιπόν, κόμῃ Ἐράλδε, καὶ ἂν θέλῃς καταδίδωξόν με ἐπὶ τούτῳ διὰ τῶν δικαστηρίων, ἢ ὑπόγραφον τὴν παντελῆ τῶν ἰδανικῶν σου δικαιωμάτων παραίτησιν, ἀναχωρῶν συγχρόνως εἰς Βιεννὴν.

Ὁ Ἐράλδης ἀπήγγειλεν εὐθὺς τὴν ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς ὁρισθεῖσαν παραίτησιν. Ἐπειτα ἀποχαιρετῶν τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτοῦ ὑψηλότητα, ἐξή-

τασε νὰ ἐξέλθῃ εὐθὺς τῆς Φλωρεντίας, ὑποσχόμενος ὅτι οὐδέποτε θέλει ἐπανέλθει ἐν αὐτῇ.

— Ἀλλὰ στήθι ἐτι, λέγει τότε ὁ μέγας δούξ ἀποτενόμενος πρὸς τὸν πατέρα μου· ἡ θυγάτηρ σου ζῇ ἀκόμη... Ἡ μήτηρ μου ἀφῆκε φωνὴν, διακόψασαν αὐτόν. Θέλεις δὲ ἐπανιδῆ αὐτήν. Ἀλλ' ἡ θυγάτηρ δὲν θέλει κπταστῇ εὐδαίμων εἰμὴ γενομένη σύζυγος τοῦ νέου Ὀρσίνη· διότι οὗτος ἀπέσυρε τοῦ τάφου καὶ ἐκατοίκησεν αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ φιλοστοργία, ἡ ὑπόληψις τῆς Οὐαλερίας τὸ πᾶν σοὶ ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συγκατανεύσῃς εἰς τὸν ὑμέναιον τοῦτον. Ἐὰν δὲ δεχθῇς σοὶ ὑπόσχομαι ταγματάρχειαν διὰ τὸν γαμβρόν σου, καὶ διὰ σὲ τὴν ταῖνιαν τῆς Μαρίας Θηρεσίας.

Ὁ πατὴρ μου ἀπεκρίθη κλίνων τὴν κεφαλὴν ὡς συγκατανεύων· ἡ δὲ μήτηρ μου εἰσέτει κλαίοντα νὰ ἐπανιδῇ τὴν φιλιότην αὐτῆς θυγατέρα. Τότε μὴ δυνηθεῖσα νὰ περιμείνῃ περισσότερον, ἠνέωξα μετὰ πατάγου τὴν θύραν, καὶ ἐρρίφθην εἰς τοὺς τῆς μητρὸς μου βραχίονας, κινδυνεύσας ἐκ τῆς ὑπερμέτρου χαρᾶς.

Ἀπαντες ἐρρίψαμεν ἑαυτοὺς γονυκλινεῖς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ μεγάλου δουκός, ἀμοιροῦντες λόγων πρὸς τὴν τῆς εὐγνωμοσύνης μας ἔκφρασιν. Ὁ γάμος μου μετ' ὀλίγον ἐτελέσθη ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ πρίγκιπος. Ἐκτοτε δὲ, ἀκαταπαύστως καταγινομένη πρὸς τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ λατρουμένου μοι συζύγου, τοῦ σεβασμίου Ὀρσίνη φιλοῦντος με ὡς θυγατέρα του, τοῦ ἀγαπώντός με ἥδη πατὴρ, διάγω βίον πλήρη γαλήνης, ὑπὸ τῆς φιλίας, τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ ἔρωτος καθωραϊζόμενον· διὸ καὶ εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὸν Ὑψιστον ἀποστείλαντά μοι τὸν θάνατον ἐπὶ τινας ἡμέρας, ἵνα μὲ καταστήσῃ διὰ παντός εὐδαίμονα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Εὐγενία Μωϋσέως.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ ΑΛΛΕΡ.

Ἀλβέρτος Ἀλλερ, ἑνδοξος φιλόσοφος καὶ ποιητής, ἐγεννήθη τὴν 16 Οκτωβρίου κατὰ τὸ ἔτος 1708, εἰς τὴν πόλιν Βέρνην, ὅπου ὁ πατὴρ του ἦτο δικηγόρος εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Διακισίων. Ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας ἔδωκε δείγματα ἀξιοσημείωτα τῆς περὶ τὴν σπουδὴν ἀγάπης. Ἐνεατῆς ὢν ἐξῆγει ἐλευθέρως τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τῆς νέας διαθήκης, καὶ συγχρόνως, ἐπεχείρησε τὴν σύνταξιν λεξικοῦ Ἑβραϊκο-Ἑλληνικοῦ, μικρᾶς τινὸς γραμματικῆς Χαλδαϊκῆς, καὶ πολλῶν ἀπανθισμάτων βιογραφικῶν, ἐκ τῶν μᾶλλον σπουδαίων. Παρευθὺς ἡ πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας δεινότης του τσαυτὴν ἔλαβεν ἀνάπτυξιν, ὥστε οἱ γονεῖς του, ἔχοντες κατὰ νοῦν νὰ τὸν προσδιορίσωσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον, τὸν ἄφησαν ὅλως διόλου ἐλεύθερον ν' ἀκολουθήσῃ τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς. Ὑπῆγεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γοβίγης κατὰ τὸ 1723, καὶ ἐκεῖ ἔκαμε ταχεῖας προόδους εἰς τὴν βοτανικὴν καὶ ἀνατομίαν· ἀλλ' ἀηδίασε τὴν ζωὴν τῶν σπουδαστῶν, ἐπειδὴ εἷς ἐκ τῶν συμμαθητῶν του παραφερθεὶς ὑπὸ τῆς μέθης, ἐφθάνευσεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του μίαν ὑπὲρ τῆς ἐξουδοχείου, Ἄλλοι ἐπότισαν ἓνα νυκτοφύλακα τσαυτὴν ποσότητα οἶνου πνεύματος, ὥστε ὁ δυστυχὴς ἀ-

(10Μ. Δ. Φυλλάδ. 76).

πέθανεν ἐκ τούτου. Αὐταὶ αἱ φρικώδεις σκηναὶ κατέστησαν εἰς αὐτὸν ἀνυπόφορον τὴν συναναστροφὴν τῶν συμμαθητῶν του, ὥστε ἀνεχώρησε, κατὰ τὸ 1725, διὰ τὴν Λεῦδην, ὅπου ὁ περίφημος Βυεράβιος κατεῖχε τὴν ἑδρὰν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀκαδημίαν τὰ ἦθη τῶν σπουδαστῶν διέφερον πολὺ· εὗρε δὲ μετὰ αὐτῶν ὅ,τι ἐπεθύμει, δηλαδὴ ἔξεις σπουδαστικὰς καὶ εἰρηνικὰς.

Κατὰ τὸ 1727 ἔγεινε προλύτης, καὶ τότε ἐπεχείρησε περὶ ἡγήσιν τινα ἐπιστημονικὴν εἰς τὴν Εὐρώπην. Μετὰ ἐπίμοχθον διαμονὴν εἰς τὸ Λονδίνον, ἐπέστρεψεν εἰς Παρίσιους, ὅπου ἔκαμε νέας σπουδὰς, ὑπὸ τὸν Δράν, ἄξιον ἀνατόμον. Εἰσῆλθον εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλέους διὰ νὰ σπουδάσῃ τὴν κλινικὴν. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν κατεγίνετο περὶ τὴν θεωρίαν, τὴν δὲ νύκτα περὶ τὴν πρακτικὴν, δηλαδὴ τὴν ἀνατομὴν τῶν σωματῶν. Αἱ νυκτεριναὶ ἐργασίαι του ἠνοχλήσαν ἓνα ἐκ τῶν γειτόνων του, ὅστις τὸν κατεμύνησεν εἰς τὴν ἀτυνομίαν. Αὕτη ἡ περίστασις ἐπετάχυνε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλλέρου. Εἰς τὴν Βασιλείαν ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν ὑπὸ τὸν Βερνούλιν. Ἀκολουθῶς ἐπεχείρησε πεζῶς ἐπιστημονικὴν περιοδείαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλβετίας. Συλλέξας δὲ πλῆθος φυτῶν καὶ ὀρυκτῶν, ἔκαμεν ἀκριβεῖς καὶ σοφὰς σκέψεις περὶ τῆς ὑφώσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, τῆς διευσθύνσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀνέμων, περὶ τῆς θερμότητος τῶν κοιλάδων, τῆς μεγάλῃτερας ἢ μικροτέρας ἀφθονίας τῶν πηγῶν, τῶν θερμῶν ὑδάτων κτλ.

Ἡ γοητευτικὴ θεὰ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως ἐξέπληξεν αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συγγράψῃ Γερμανιστὶ ποίημα, ἐπιγραφόμενον αἱ Ἀλπεῖς, τὸ ὅποιον ἐδημοσίευσεν πολλὰ ἔτη ὕστερον. Ἡ Ἑλβετία ἦτο τότε σχεδὸν ἀγνώριστος εἰς τὴν ἐπίλοιπον Εὐρώπην, καὶ ὡς ἐκ τούτου, τὸ ποιητικὸν σύγγραμμα τοῦ νέου φιλοσόφου ἔλαβε ταχεῖαν καὶ μεγάλην ὑπεροχὴν. Αἱ Ἀλπεῖς του μετεφράσθησαν Γαλλιστὶ, Ἀγγλιστὶ, Ἰταλιστὶ καὶ Λατινιστὶ, καὶ ἔγειναν εἰκοσι δύο ἐκδόσεις αὐτῶν Γερμανικαί. Ἦτον εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ἤλθε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Βέρνην. Μετερχόμενος δὲ ἐκεῖ τὴν ἱατρικὴν ἐδίδε μαθήματα ἀνατομίας, καὶ ἀνέπτυξε δημοσίως διάφορα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ζητήματα. Τοῦ ἠρνήθησαν ὁμῶς τὴν θέσιν τοῦ ἱατροῦ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἰσλῆς καὶ τὸν διώρισαν βιβλιοφύλακα τῆς πόλεως. Εἰς τὰ 1736, Γεώργιος ὁ δεῦτερος, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἰδρύσει τὴν ἀκαδημίαν τῆς Γοττίνγης, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Ἀλλερ τὴν δευτέραν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς, ἥτις περιελάμβανε τὴν ἀνατομίαν, χειρουργίαν, καὶ βοτανικὴν. Μετὰ τινὰς δισταγμούς ὁ Ἀλλερ τὸ ἐδέχθη, καὶ κατὰ τὸ 1731, ἐνυμφεύθη ἐκ τῆς Βέρνης νέαν τινα ὀνομαζομένην Μαρϊάνναν